

Кузьминчук Н. В.

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економічної кібернетики
та маркетингового менеджменту
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»*

Терованесова О. Ю.

*асистент кафедри економічної кібернетики та
маркетингового менеджменту
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»*

Kuzmynchuk N. V.

*Doctor of Economics, Professor,
Head of the Department of Economic Cybernetics
and Marketing Management
National Technical University
"Kharkiv Polytechnic Institute"*

Terovanesova O. Yu.

*Assistant of the Department of Economic Cybernetics
Marketing Management
National Technical University
"Kharkiv Polytechnic Institute"*

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОГО СТАТУСУ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ НА ОСНОВІ РЕСУРСНО-ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ

COMPETITIVE STATUS FORMATION OF THE COMPANY ENGINEERING BASED ON A RESOURCE-ACTIVITY APPROACH: CONCEPTUAL FRAMEWORK

Анотація. Сформовано концептуальні засади формування конкурентного статусу підприємств машинобудування, що базуються на положеннях ресурсно-діяльнісного підходу, що сприяє формуванню логіки та науковій обґрунтованості підходів щодо прийняття ефективних управлінських рішень в умовах існуючих параметрів зовнішнього та внутрішнього середовища. З метою побудови концепції формування конкурентного статусу підприємств машинобудування на основі ресурсно-діяльнісного підходу, створено науково-методичного забезпечення, яке включає чотири блоки: формування інформаційного простору для оцінки рівня конкурентного статусу підприємств машинобудування на основі ресурсно-діяльнісного підходу; оцінка формування конкурентного статусу на основі реалізації двох складових: ресурсно-діяльнісного потенціалу (РДП) та ресурсно-діяльнісної активності (РДА); оцінювання та прогнозування структури взаємозв'язків елементів і складових ресурсно-діяльнісного потенціалу та активності підприємств; оцінка прогнозної ефективності сценаріїв розвитку результируючих показників конкурентного статусу.

Ключові слова: концепція, конкурентний статус, ресурсно-діяльнісний підхід, ресурсно-діяльнісний потенціал, ресурсно-діяльнісна активність.

Постановка проблеми. Об'єктивна дійсність вимагає від підприємств забезпечувати не тільки ефективне використання усіх складових ресурсно-діяльнісного потенціалу підприємства, а й пошук та здобуття конкурентних переваг та вміння їх підтримувати та розвивати у довгостроковому періоді під впливом факторів зовнішнього та внутрішнього характеру. Конкурентні переваги формуються, утримуються та нарощуються завдяки ефективній реалізації конкурентного потенціалу, що забезпечує підприємство конкурентною позицією на ринку та формує стійкий конкурентний статус.

Так, перед підприємствами постає необхідність формування системи забезпечення конкурентного статусу, що являє собою сукупність механізмів утворюючих елементів, стійкість і ефективність функціонування яких залежить

від адекватності варіантів управління та наявних організаційних можливостей, а отже, особливої уваги потребує розробка концепції формування конкурентного статусу на основі ресурсно-діяльнісного підходу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З огляду на специфіку тематики дослідження, серед наукових доробок слід відзначити роботи Донець Л. І. [3], Калужної Н. Г. [6], Климчука А. О. [8], Сафіулліна А. Р. [15], Чичкіна В. Д. [18], в яких знайшли своє обґрунтування засади сучасної парадигми забезпечення конкурентних переваг підприємства. Процес управління потенціалом, зокрема конкурентним, відображено у роботах Гудзинського О. Д. [2], Загорної Т. О. [5], Кузьминчук Н. В. [21]. Еволюційні зміни і трансформацію теорії конкурентних переваг висвітлено у працях, Чорної О. М. [19], Яценко

О. М. [20] та ін. Проте невирішеність питання наукової обґрунтованості процесу забезпечення довгострокового конкурентного статусу підприємства машинобудування зумовило необхідність розробки концепції формування конкурентного статусу підприємства як у теоретичному, так й у практичному аспектах.

Постановка завдання. Отже, метою статті є удосконалення науково-методичного підґрунтя дослідження шляхом розробки концептуальних основ формування конкурентного статусу підприємств машинобудування на основі ресурсно-діяльнісного підходу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Термін «концепція» є комплексним та складним поняттям, відносно якого у науковій літературі сформована значна кількість варіантів його тлумачення. У найбільш широкому трактуванні «концепція» (від лат. conceptio – сприйняття) – це сукупність найбільш істотних елементів теорії (теорій), викладених у конструктивній, прийнятній для практики формі; це теорія, переведена в алгоритм вирішення конкретної проблеми [1]. За визначенням авторів [9], «концепція – це спосіб розуміння, трактування об’єкта дослідження, основна точка зору з даного питання, керівна ідея для систематизованого освітлення. В наукових джерелах поняття «концепція» трактують також як: провідний задум, конструктивний принцип різних видів діяльності; систему поглядів на те чи інше явище, процес; спосіб розуміння, тлумачення явищ, подій, провідну ідею теорії [3] систему поглядів, принципів в будь-якій галузі; загальну думку, провідну ідею праці, твору.

«Концепт утворює концептуальну схему, знаходження необхідних К. і встановлення їх зв’язку між собою утворює суть концептуалізації. К. функціонує всередині сформованої концептуальної схеми в режимі розуміння – пояснення. Кожен концепт займає своє чітко окреслене і обґрунтоване місце на тому чи іншому рівні концептуальної схеми. К. одного рівня можуть і повинні конкретизуватися на інших рівнях, змінюючи тим самим ті елементи схеми, з якими вони починають співвідноситися. К. в межах однієї концептуальної схеми не обов’язково

повинні безпосередньо співвідноситися між собою (але обов’язково в рамках цілісності, в яку вони входять)» [13].

На думку автора, концептуальні основи формування конкурентного статусу враховують комплекс інформаційно-аналітичного забезпечення для діагностування та прогнозування просторово-динамічного рівня конкурентного статусу з огляду реалізації ресурсно-діяльнісного потенціалу та активності, що дає змогу сформувати варіанти вибору управління та є ефективним інструментом комплексного дослідження тенденцій конкурентного розвитку підприємств машинобудування (рис. 1). Так, в основі реалізації концепції формування конкурентного статусу підприємств машинобудування покладено мету, досягнення якої є критерієм ефективності управлінського процесу. Виходячи з попередніх досліджень авторів, конкурентний статус підприємства характеризує передумови досягнення того або іншого рівня конкурентної переваги, тобто головної мети конкурентної боротьби на ринку.

Ці передумови визначаються: ресурсно-діяльним потенціалом підприємства (тобто внутрішніми факторами конкурентоспроможності); сукупним впливом факторів зовнішнього середовища на умови досягнення визначеного рівня конкурентної переваги. З цією метою повинні бути виконані наступні завдання: за кожною складовою потенціалу необхідно визначити ресурси, що можуть забезпечити досягнення цілей підприємства на той чи інші фазі життєвого циклу; визначити ступінь достатності умов, що формуються елементами зовнішнього середовища.

Оскільки швидкість, з якою здійснюються зміни, важко передбачувати, необхідно відслідковувати ці зміни, прогнозувати можливості їх впливу на діяльність підприємств машинобудування. На основі обробки отриманої у дослідженні інформації економіко-математичним шляхом доцільно визначити наскільки сприятливі зовнішні умови для досягнення підприємством максимального значення рівня конкурентного статусу на тому або іншому етапі його життєвого циклу.

Розглянемо докладніше зміст етапів, які наведено на рис. 1.

Рис. 1. Концептуальна схема порядку формування конкурентного статусу підприємств машинобудування на основі ресурсно-діяльнісного підходу

Перший етап запропонованого комплексу – формування інформаційного простору для оцінки рівня конкурентного статусу підприємств машинобудування. Даний етап об’єднує вирішення наступних завдань:

- формування інформаційного простору показників оцінки та аналізу динаміки конкурентного статусу. Результатом реалізації є репрезентативна система економічних індикаторів, для порівняльного аналізу (просторовий галузевий розріз) і дослідження особливостей кожного з підприємств за певний період часу (часовий розріз);

- формування сукупності теоретичних та аналітичних критеріїв та встановлення відповідності обраних показників цим критеріям. Результатом є система показників для комплексної характеристики реалізації основних складових конкурентного статусу: ресурсно-діяльнісного потенціалу та активності. Таким чином забезпечується основа для характеристики напрямів позитивних змін значень показників у порівняльному і динамічному розрізі дослідження, адаптована до галузевих стандартів.

Рішення завдань першого етапу – формування комплексної системи діагностичних показників оцінки конкурентного статусу має спиратися на сучасний інструментарій дослідження тенденцій розвитку підприємства в просторі і часі, що дозволяє комплексна методологія оцінювання на основі встановлених критеріїв, які й реалізовані в роботі.

Другий етап передбачає діагностування просторово-динамічного конкурентного статусу підприємств машинобудування, відповідно зі сформованим підходом та сформованою системою діагностичних показників за допомогою вирішення наступних завдань:

- комплексна оцінка та прогнозування рівня розвитку конкурентного статусу за складовими ресурсно-діяльним потенціалу та ресурсно-діяльній активності;
- оцінка реалізації конкурентного статусу через визначення трансформації ресурсно-діяльним потенціалу в активність та визначення рівня розбалансованості ресурсно-діяльним потенціалу.

В основу вирішення завдань просторово-динамічної оцінки конкурентного статусу підприємств покладено комплексне використання інструментарію інтегрального оцінювання (таксономічний аналіз) у динаміці розвитку досліджуваних підприємств, що дозволяє отримати комп-

лексну і локальну оцінку складових ресурсно-діяльним потенціалу та активності.

На третьому етапі вирішуються завдання оцінювання та прогнозування структури взаємозв'язків елементів і складових ресурсно-діяльним потенціалу та активності підприємств машинобудування у наступній послідовності. По-перше, побудова моделей прогнозування рівня ресурсно-діяльним потенціалу та активності підприємств на основі виробничої функції Кобба-Дугласа.

Виробничою функцією називається аналітичне співвідношення, що пов'язує змінні величини витрат (факторів, ресурсів) з величиною випуску продукції [4, 10]. Використання виробничих функцій у даному дослідженні дозволяє вирішувати наступне завдання: побудувати моделі формування ресурсно-діяльним потенціалу в залежності від факторів виробництва (складових потенціалу). У якості головних факторів виступають фактори організаційно-управлінської складової потенціалу та фактори виробництва, що характеризують фінансово-економічний потенціал.

По-друге, прогнозування складових та елементів ресурсно-діяльним потенціалу та активності підприємств:

- 1) побудова прогнозів для елементів (показників) ресурсно-діяльним потенціалу та активності підприємств;

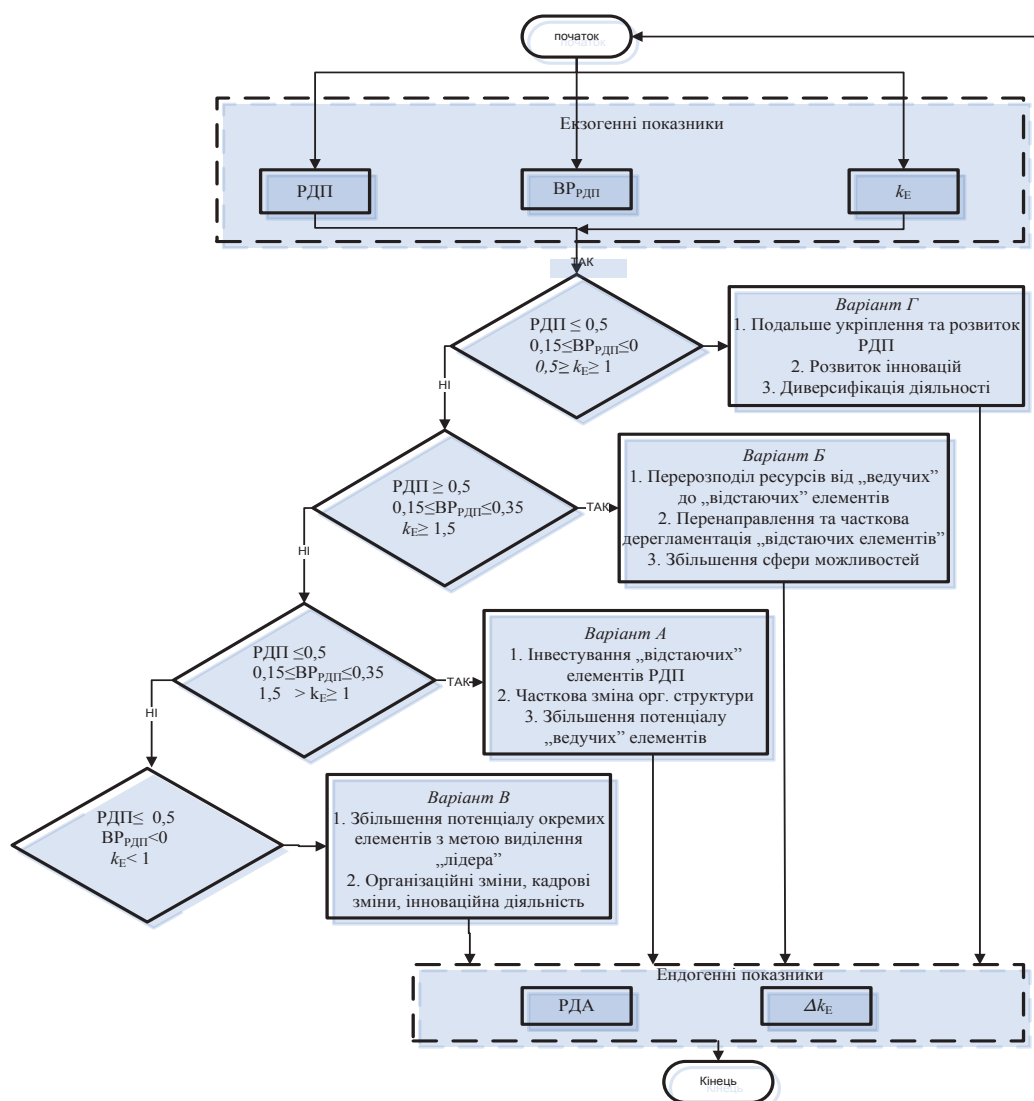

Рис. 2. Алгоритм вибору варіанта управління ресурсно-діяльним потенціалу (РДП)

2) побудова агрегованих прогнозних моделей для взаємопов'язаної системи за складовими ресурсно-діяльним потенціалом та активності підприємств.

Засобами реалізації четвертого етапу порядку формування конкурентного статусу підприємств машинобудування на основі ресурсно-діяльним підходу є:

1) вирішення завдань вибору варіантів управління ресурсно-діяльним потенціалом;

2) побудова імітаційної моделі реалізації результатуючих показників формування конкурентного статусу машинобудівного підприємства.

На основі сформованої множини ситуацій та їх прогнозних оцінок відповідно до загальних цілей і завдань діяльності здійснюється:

- розробка варіантів управління конкурентним статусом підприємств машинобудування;

- вибір варіантів на основі формування комбінацій прогнозних значень показників: ресурсно-діяльним потенціалу, рівня розбалансованості його складових та коефіцієнту ефективності ресурсно-діяльним потенціалу в активність, що виступає критерієм прийняття рішень з вибору варіанту управління конкурентним статусом.

Під варіантом управління конкурентним статусом підприємств машинобудування розуміємо напрями використання потенціалу на основі формалізованого відображення найбільш важливих властивостей, взаємозв'язків та взаємозалежностей, що відображають його стан.

Виходячи з отриманих результатів у ході реалізації двох попередніх функціональних підсистем концепції формування конкурентного статусу підприємств машинобудування на основі ресурсно-діяльним підходу, проводиться фінальний комплекс заходів від розробки альтернативних варіантів управлінських рішень щодо окресленої проблематики до їх безпосереднього вико-

нання з подальшим моніторингом результатів провадження.

Кожний з отриманих варіантів має свої особливості з точки зору механізмів управління ресурсно-діяльним потенціалом підприємства (табл. 1).

Під алгоритмом вибору варіанта управління ресурсно-діяльним потенціалом підприємства розуміємо суворо детерміновану послідовність дій, що описує процес перетворення потенціалу, в результаті виконання якої можливе прийняття обґрунтованого управлінського рішення (рис. 2).

Для прогнозування ефективності сценаріїв управління ресурсно-діяльним потенціалом досліджуваних підприємств машинобудування, тобто можливих наслідків управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності їх діяльності, в роботі доцільно використати метод системної динаміки. Системна динаміка є одним із методів імітаційного моделювання та включає в себе наступні процедури: структуризація об'єкта, побудова системної діаграми з урахуванням зв'язків між елементами, визначення змінних та темпів їх зростання, побудова гіпотез щодо залежностей між змінними, оцінка параметрів [7, 11, 16].

Використання імітаційного моделювання дозволить вирішити ключові завдання в ході дослідження формування конкурентного статусу, а саме:

- побудована імітаційна модель носить досить універсальний характер, і може використовуватися для дослідження великого класу крупних промислових підприємств;
- імітаційна модель охоплює основні елементи системи ресурсно-діяльним потенціалу та активності, тому є можливість розширити її, включивши при необхідності додаткові розрахункові величини.

Імітаційний підхід складається з декількох етапів, результатами яких є реалізація конкретних завдань параметрів [7, 11, 16]:

Таблиця 1

Характеристика варіантів управління ресурсно-діяльним потенціалом підприємств машинобудування

Варіант	Характеристика	Напрями підвищення потенціалу
Варіант А	$RDP \leq 0,5$ $0,15 \leq BP_{RDP} \leq 0,35$ $1,5 > k_E \geq 1$ Окремі елементи РДП в результаті кількісного аналізу отримали низькі значення, рівень розбалансованості елементів – високий. Загальна характеристика стану підприємства: нестійкий розвиток	Втручання шляхом інвестування додаткових ресурсів на користь «відстаючих» елементів РДП, часткової зміни організаційної структури. Це дозволить збільшити значення елементів з низьким потенціалом, але призводить до уповільнення розвитку в цілому. Другим кроком є запровадження заходів по збільшенню потенціалу «провідних» елементів.
Варіант Б	$RDP \geq 0,5$ $0,15 \leq BP_{RDP} \leq 0,35$ $k_E \geq 1,5$ Значення потенціалів всіх елементів – високі, але розкид значень великий. Загальна характеристика стану підприємства: процеси зміни багато в чому обумовлені випадковими чинниками, висока ймовірність розбалансованості і втрати управління	Потрібно перерозподіл ресурсів від «провідних» до «відстаючих» елементів потенціалу, що дозволяє збільшити сили і можливості. У той же час слід звернути увагу на погрози «відстаючим», можливо пере направлення на «провідні» елементи.
Варіант В	$RDP \leq 0,5$ $BP_{RDP} < 0$ $k_E < 1$ Значення потенціалів всіх елементів – низькі, рівень розбалансованості мінімальний, або дорівнює 0. Загальна характеристика стану підприємства: стан, близький до стагнації.	Збільшення потенціалу окремих елементів шляхом інвестиції ресурсів, зменшення загроз, підвищення самостійності, може привести до виділення «лідера» серед елементів потенціалу. Подібна ситуація – зручний час для організаційних змін, кадрових перестановок, інноваційної діяльності.
Варіант Г	$RDP \geq 0,5$ $0 \leq BP_{RDP} \leq 0,15$ $k_E \geq 1,5$ Значення потенціалу та ефективності його використання високі. Характерна для підприємств із сильним менеджментом і оптимальним підходом до реалізації РДП.	Подальше зміцнення і розвиток РДП підприємства, розвиток інновацій, диверсифікація діяльності.

1) вивчення ситуації згідно поставленої мети: збір, систематизація, аналіз статистичної та якісної інформації щодо досліджуваного об'єкта та його зовнішнього середовища, визначення умов та обмежень;

2) визначення основних факторів, що впливають на розвиток ситуації;

3) дослідження взаємозв'язку між факторами шляхом розгляду причинно-наслідкових ланцюгів (побудова моделі у вигляді орієнтованого графу);

4) перевірка адекватності імітаційної моделі ситуації (верифікація).

5) сценарне моделювання: визначення за допомогою імітаційної моделі можливих варіантів розвитку ситуації (системи).

Залежно від специфіки досліджуваного об'єкта етапи імітаційного моделювання можуть різнитися. У даному дослідженні пропонується виділити наступні етапи побудови імітаційної моделі:

1. Визначення цілей та критеріїв (постановочний етап).

1.1 Визначення цільових показників (індикаторів) конкурентного статусу машинобудівного підприємства.

В якості цільових показників (індикаторів) виступають загальний інтегральний показник та локальні показники рівня ресурсно-діяльнісного потенціалу та активності за складовими за період 2012-2015 рр., які розраховані методом таксономії.

1.2 Формулювання критеріїв досягнення цілей.

Критерії досягнення мети повинні включати можливість обліку впливу усіх домінуючих факторів потенціалу та можливість аналізу динаміки основних результуючих показників конкурентного статусу за умов реалізації різних сценаріїв розвитку.

Метод сценарію – метод прогнозування, заснований на встановленні послідовностей станів об'єкту прогнозування при різних прогнозах фону [14].

У контексті сценарного методу під сценарієм розуміється:

1) система припущень про перебіг процесу, що вивчається, на основі якої розробляється один з можливих варіантів прогнозу [14];

2) деякий опис того, що відбувається в майбутньому, який складається з подій, логічно взаємозв'язаних між собою, послідовностей дій і кроків, ведучих до прогнозованого стану системи в майбутньому. Як правило, створювані сценарії є деталізованим описом, в якому містяться різні оцінки за показниками, що визначають якість процесу, що реалізовується [12, с. 47-52];

3) гіпотетична картина послідовного розвитку в часі і просторі подій, що складають в сукупності еволюцію досліджуваної системи у розрізі, що цікавить дослідника. У сценарії в явному вигляді фіксуються причинно-наслідкові залежності, що визначають можливу в майбутньому динаміку зміни стану системи, і умови, в яких ці зміни відбуватимуться [17].

Альтернативність вибору – основоположний принцип стратегічного управління – завжди повинен використовуватися при прогнозуванні. У зв'язку з цим при прогнозуванні розробляється декілька сценаріїв, що дозволяє об'єктивно оцінити наслідки вибору того або іншого варіанту подальшого розвитку компанії [12].

1.3 Ретроспективний аналіз рівня конкурентного статусу.

На етапі встановлення цілей побудови імітаційної моделі повинні бути визначені наступні положення:

1) оптимальний для досліджуваних підприємств часовий горизонт сценаріїв. З практичною метою дослідження

можливих ситуацій на підприємстві часовий горизонт повинен охоплювати період, протягом якого можна локалізувати дію погроз різного характеру, або період виникнення негативних тенденцій реалізації ресурсно-діяльнісного потенціалу та активності;

2) часові межі застосування майбутнього плану. Конкретні тимчасові рамки встановлюються індивідуально для кожного досліджуваного підприємства машинобудування. Можна передбачити, що цей період не повинен перевищувати 5 років, оскільки інакше надійність прогнозів буде низькою. Варіантний аналіз дає можливість отримати найбільш достовірний набір сценарних варіантів розвитку результуючих показників в майбутньому строком на приблизно 2 роки.

2.1 Побудова виробничої функції Кобба-Дугласа. (нелінійна кореляційно-регресійної модель з фіксованим ефектом на панельних даних.

Зведення результатів виробничих функцій за побудованими моделями використовується для оцінки сукупних інтегральних ефектів у імітаційній моделі системної динаміки для визначення загального рівня РДП та рівня РДА.

2.2 Моделювання впливу факторів на формування загальних інтегральних показників ресурсно-діяльнісного потенціалу та активності.

Отримані у попередньому дослідженні авторів моделі є основою для побудови імітаційної моделі, врахування систематизованих взаємозалежних факторів на складові ресурсно-діяльнісного потенціалу та активності, що дозволить оцінити кількісне та прогнозне значення її загального рівня розвитку. Відповідно до виділених етапів імітаційного моделювання можливо побудувати, а далі реалізувати сгенеровані типові сценарії за імітаційною моделлю оцінки прогнозованої ефективності реалізації сценаріїв розвитку результуючих показників конкурентного статусу підприємств машинобудування. Як було зазначено, в аспекті даного дослідження сценарне моделювання дозволить визначити можливі варіанти розвитку рівня ресурсно-діяльнісного потенціалу та активності, шляхи та механізми впливу на ситуацію з метою досягнення бажаних результатів, уникнути небажаних наслідків, розробити комплекс заходів впливу на ситуацію.

Концептуальні основи формування конкурентного статусу підприємств машинобудування на основі ресурсно-діяльнісного підходу представлено на рис. 3.

Таким чином, в результаті дослідження обґрунтовано необхідність розробки концепції формування конкурентного статусу підприємств машинобудування, як основи прийняття якісних управлінських рішень щодо підвищення використання ресурсно-діяльнісного потенціалу. Так, головною метою цієї концепції визначено забезпечення стійкого конкурентного статусу підприємства шляхом розробки та реалізації ефективних управлінських рішень щодо цілеспрямованого, систематичного і адекватного використання ресурсно-діяльнісного потенціалу та конкурентних переваг. Обґрунтовано, що від ступеню узгодженості структурних елементів концепції та адекватності сучасним конкурентним ринковим вимогам буде залежати його результативність та ступінь досягнення мети.

Висновки. В результаті проведеного дослідження розроблено концептуальні засади формування конкурентного статусу підприємств машинобудування, що є підґрунтям у забезпеченні прикладного аспекту подальшого дослідження, а також у врахуванні специфіки дослідження, а саме організаційного та управлінського аспекту формування конкурентного статусу підприємств. Зокрема,

авторами наголошено на необхідності створення якісного науково-методичного забезпечення, яке включає теоретико-методичний, організаційно-методичний та інформаційно-аналітичний блоки, як базують елементів процесу формування конкурентного статусу підприємств машинобудування.

ційно-аналітичний блоки, як базують елементів процесу формування конкурентного статусу підприємств машинобудування.

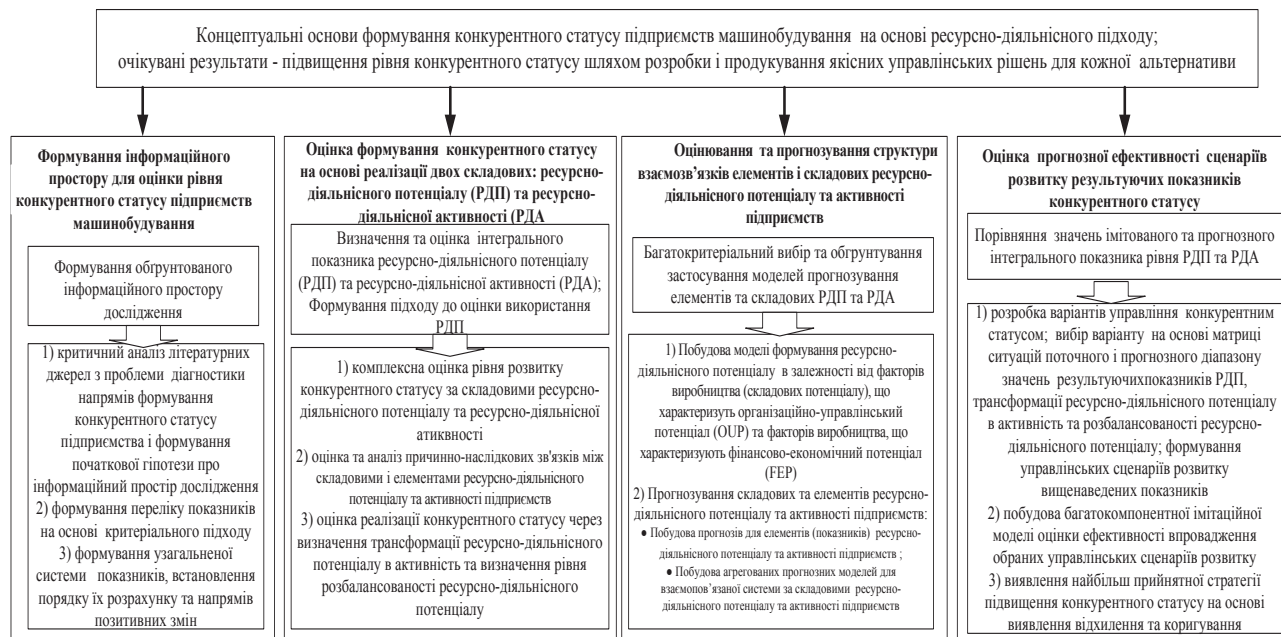

Рис. 3. Концептуальні основи формування конкурентного статусу підприємств машинобудування на основі ресурсно-діяльнісного підходу

Список використаних джерел:

- Алаев, Э. Б. Социально-экономическая география: Понятийно-терминологический словарь [Текст] / Э. Б. Алаев. – М.: Мысль, 1983. – 350 с.
- Гудзинський, О. Д. Управління формуванням конкурентоспроможного потенціалу підприємств (теоретико-методологічний аспект): монографія / О. Д. Гудзинський, С. М. Судомир, Т. О. Гуренко // Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України. – К. : ІПК ДСЗУ, 2010. – 212 с.
- Донець, Л. І. Базові принципи сучасної парадигми управління конкурентоспроможністю підприємства / Л. І. Донець // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2012. – № 1 (5). – С. 101 – 107.
- Економетрика: навчальний посібник для студентів напряму підготовки «Економічна кібернетика» усіх форм навчання / Л. С. Гур'янова, Т. С. Клебанова, О. А. Сергієнко та ін. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 384 с.
- Загорна, Т. О. Управління конкурентним потенціалом торговельної марки: Автореф. дис... канд. екон. наук. / Т. О. Загорна. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2005. – 19 с.
- Калюжна, Н. Г. Сучасна парадигма системи управління підприємством: гіпотетико-дедуктивна модель [Електронний ресурс] / Н. Г. Калюжна // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля : наук. журнал. – Луганськ, 2012. - № 11 (182), ч. 1. – Режим доступу: <http://dspace.snu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/2188> – Назва з титул. екрана.
- Клебанова, Т. С. Моделирование финансовых потоков предприятия в условиях неопределенности : монография / Т. С. Клебанова, Л. С. Гурьянова, Н. Богониколос, О. Ю. Кононов, А. Я. Берсуцкий – Харьков : ИД «ИНЖЭК», 2006. – 312 с.
- Климчук, А. О. Сучасна парадигма забезпечення конкурентних переваг підприємства / А. О. Климчук // Бізнес Інформ. – 2014. – №4. – С. 221-225.
- Корпоративная логистика. 300 ответов на вопросы профессионалов. / В. В. Дыбская, В. В. Иванов, В. И. Зайцев; Под ред. В. И. Сергеева. – М. : ИНФРА-М, 2005. – 976 с.
- Магнус, Я. Р. Эконометрика / Я. Р. Магнус, П. К. Катышев, А. А. Пересецкий. – М. : Дело, 2007. — 504 с.
- Механизмы и модели управления кризисными ситуациями на предприятии : монография/ под редакцией Т. С. Клебановой. – Х. : ИД «ИНЖЭК», 2006. – Рус. Яз.
- Николаев П. В. Прогнозирование методом сценариев и критерии оценки предприятия при инвестировании инновационным оборудованием / П. В. Николаев // Вопросы инновационной экономики. – 2011. – № 3 (3). – С. 47-52.
- Новейший философский словарь / Гл. ред. Грицанов А. А. [Электронный ресурс] – Режим доступу: slovoblog.ru – Назва з титул. екрана.
- Прогнозы и прогнозирование. Заголовок з екрана [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://prognoz.org/glossary> – Назва з титул. екрана.
- Сафиуллин, А. Р. Многоуровневый подход к управлению конкурентными преимуществами / А. Р. Сафиуллин // Известия Уральского государственного экономического университета. – 2010. – № 2. – С. 19 – 25.

16. Сергиенко, Е. А. Имитационные потоковые модели динамики развития предприятия / Е. А. Сергиенко, И. М. Чуйко // Бизнес Информ. — 2013. — № 4. — С. 331–338.
17. Цыгичко, В. Н. Прогнозирование социально-экономических процессов / В. Н. Цыгичко. — М. : КомКнига, 2009. — 240 с.
18. Чичкина, В. Д. Формирование стратегии управления конкурентными преимуществами с учетом влияния производственного потенциала / В. Д. Чичкина // Вестник Волжского университета им. В. Н. Татищева. — 2006. — № 9. — С. 50–57.
19. Чорна, О. М. Конкурентні переваги як основа розробки стратегії та методи і шляхи їх визначення / Чорна О. М. // Стратегія розвитку України. — 2011. — № 4. — Т.2. — С. 257-262.
20. Яценко, О. М. Об'єктивні чинники та еволюційні зміни у теорії конкурентних переваг [Електронний ресурс] / О. М. Яценко // Вісник ЖНАЕУ. — 2012. № 1(2). — Режим доступу: http://www.znau.edu.ua/visnik/2012_1_2/171 — Назва з титул. екрана.
21. Кузьминчук, Н. В. Забезпечення фінансово-бюджетного регулювання розвитку регіонів: підходи, методи, напрямки реалізації: [монографія] / Наталя Валеріївна Кузьминчук. — Львів: Інститут регіональних досліджень НАН України, 2012. — 624 с.

Аннотация. Сформированы концептуальные основы формирования конкурентного статуса предприятий машиностроения, базирующиеся на положениях ресурсно-деятельностного подхода, что способствует формированию логики и научной обоснованности подходов по принятию эффективных управленческих решений в условиях существующих параметров внешней и внутренней среды. С целью построения концепции формирования конкурентного статуса предприятий машиностроения на основе ресурсно-деятельностного подхода, разработано научно-методическое обеспечение, которое включает четыре блока: формирование информационного пространства для оценки уровня конкурентного статуса предприятий машиностроения на основе ресурсно-деятельностного подхода; оценка формирования конкурентного статуса на основе реализации двух составляющих: ресурсно-деятельностного потенциала (РДП) и ресурсно-деятельностной активности (РДА); оценка и прогнозирование структуры взаимосвязей элементов и составляющих ресурсно-деятельностного потенциала и активности предприятий; оценка прогнозной эффективности сценариев развития результирующих показателей конкурентного статуса.

Ключевые слова: концепция, конкурентный статус, ресурсно-деятельностный подход, ресурсно-деятельностный потенциал, ресурсно-деятельностная активность.

Summary. It is formed the conceptual basis for formation of the competitive status of the machine building enterprise, based on the concepts of resource and activity approach, which promotes the formation of logic and scientific validity of approaches to effective decision-making under the existing parameters of external and internal environment. With the aim of building a concept of formation of the machine-building enterprises competitive status on the basis of the resource-activity approach, it is developed the scientific and methodological support, which consists of four parts: formation of informational space to assess the level of competitive status of machine-building enterprises on the basis of the resource-activity approach; assessment of the formation of the competitive status on the basis of two components: resource and activity potential (RDP) and resource activity activity (RDA); assessment and prediction of the structure of the relationships between elements and components of the resource activity and potential activity of enterprises; estimate of probable effectiveness scenarios resulting indicators of competitive status.

Key words: strategy, competitive status, resource and activity approach, resource and activity potential, resource and activity activity.